

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/55/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414204548
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6414204548.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, vo veci starostlivosti o maloletého E. U., nar. XX.XX.XXXX, t. č. v ústavnej starostlivosti Reedukačného centra, Prílepská 6, 953 01 Zlaté Moravce, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa rodičov P. R., nar. XX.XX.XXXX, t. č. bytom J. XX, XXX XX M., F., zast. opatrovníčkou Oľgou Mlynarčíkovou, tajomníčkou informačného centra Okresného súdu Zvolen, a maloletej F. U., nar. XX.XX.XXXX, t. č. v ústavnej starostlivosti Reedukačného centra, Prílepská 6, 953 01 Zlaté Moravce, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, a vo veci starostlivosti o maloletú F. U., nar. XX.XX.XXXX, t. č. v ústavnej starostlivosti Reedukačného centra, Prílepská 6, 953 01 Zlaté Moravce, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa rodičov L. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom Dr. D. XXX/X, W. F. U. a D. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. X, v konaní o zrušenie ústavnej starostlivosti o maloleté deti a priznanie rodičovských práv a povinností maloletej F. U., na odvolanie matky maloletej F. U. proti rozsudku Okresného súdu v Žiari nad Hronom č. k. 18P/30/2014-51 zo dňa 30. júla 2014 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v časti výroku, ktorým súd návrh na zrušenie ústavnej starostlivosti zamietol **p o t v r d z u j e .**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh na zrušenie ústavnej starostlivosti ako aj priznanie rodičovských práv maloletej matke F. U. zamietol.

Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia konštatuje, že pri svojom rozhodovaní vychádzal z obsahu písomného podania doručeného súdu dňa 14.04.2014, ktorý podpísali maloletá F. U., L. U. a P. R..

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že hoci maloletá F. U. má vytvorený k svojmu maloletému synovi E. citový vzťah, jej správanie nie je zodpovedné, je náladová a tak v súčasnej dobe nie sú splnené podmienky preto, aby jej boli priznané rodičovské práva a povinnosti k maloletému synovi (§ 26 Zákona o rodine). Maloletá F. U. svojim spôsobom života, ako aj charakterom svojej osobnosti nie je zárukou, že výkon osobnej starostlivosti o maloletého E. bude zabezpečený v jeho záujme. Súd preto návrhu maloletej F. nevyhovel. Pokiaľ ide o podnet maloletej F. na zrušenie ústavnej starostlivosti súd vydal uznesenie v zmysle § 81 O. s. p. o začatí konania bez návrhu, pretože maloletá nemá procesnú spôsobilosť na podanie takéhoto návrhu. Pokiaľ sa P. R. a L. U. domáhali, aby sa maloletá F. a maloletý E. vrátili domov, k matke resp. starej matke L. U., teda zrušenia ústavnej starostlivosti nad maloletými, súd po dôkladnom uvážení všetkých zistených a preukázaných skutočností dospel k záveru, že v súčasnej dobe nie sú splnené podmienky pre zrušenie ústavnej starostlivosti nad maloletou F. a ani maloletým E., pretože od nariadenia ústavnej starostlivosti v zmysle rozsudku Okresného súdu v Žiari

nad Hronom č. k. 9P/10/2013-107 zo dňa 07.11.2013 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17CoP/11/2014-167 zo dňa 26.02.2014, nedošlo k závažnej zmene pomerov na strane účastníkov, pomerov, ktoré boli podkladom pre skoršie rozhodnutie. Svoje závery, že na tento čas je ústavná výchova vhodnejšia pre maloletú matku aj maloletého E. mal okresný súd preukázané správami riaditeľa Detského domova „Ratolesť“ v Trní o celkovom zhodnotení správania sa maloletej F. (jej názoroch, spôsobe života, zodpovednosti za vlastné konanie, spolupráci s vychovávateľmi, ako aj stave prípravy maloletej na prevzatie rodičovských práv a povinností po dovŕšení dospelosti a následné zverenie syna) a o maloletom E. (o jeho citových väzbách na matku, jeho správaní, zdravotnom stave) a z vyjadrení a správ kolízneho opatrovníka. Otec maloletého počas konania neprejavil skutočný záujem o zverenie maloletého E. do jeho osobnej starostlivosti a ani nepreukázal, že je vhodnou osobou s vhodnými podmienkami pre jeho výchovu. Otec len navrhuje, aby sa maloletá matka s maloletým synom vrátili do starostlivosti L. U. (matky resp. starej matky). Pokiaľ Detský domov „Ratolesť“ v Trní uvádzal, že ústavnú výchovu treba zrušiť z toho dôvodu, že takýto detský domov nie je vhodný pre maloletú Ninu a Matiasa, v podstate žiadal, aby boli umiestnení v inom zariadení režimového typu, pre matky s deťmi, aké je v Zlatých Moravciach, čo možno dosiahnuť vzájomnou dohodou týchto zariadení.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie L. U., matka maloletej F., ktorá sa domáhala, aby odvolací súd zrušil ústavnú starostlivosť a maloletá F. aj s jej maloletým synom E. budú žiť u nej, budú v jej starostlivosti.

Spochybňuje starostlivosť o svoju dcéru i vnuka v Detskom domove „Ratolesť“ v Trní. Podľa jej názoru je správanie personálu domova na nízkej úrovni. Prostredie domova, je pre F. a E. nevhodné. Niektoré tam umiestnené deti fajčia, pijú, požívajú omamné látky a týždne nechodia do školy. Maloletý E. bol tam ohrozený na živote iným chovancom. Dcéra má bolesti chrbta, pritom v domove najviac pracovala, pomáhala, varila, čo detský domov pred súdom tajil a o tomto všetkom, čo sa deje v ústave vie aj kuratela v Žiari nad Hronom a napriek tomu jej deťom nepomohli, neodporučili zrušenie ústavnej starostlivosti, zatajili, že deti (zjavne F. a E.) majú slušnú a pedantnú, nekonfliktnú matku, že vedie čistú domácnosť. F. a E. počas pobytu u nej prežívali šťastie, pohodu. Postoj uvedených inštitúcií považuje za šikanu. Poukazuje i na to, že kuratela nič nerobí s problémovou rodinou, z ktorej pochádza H. R., otec malolelého E..

Prílohou odvolania je výmenný list - poukaz MUDr. Márie Žemlovej, všeobecnej lekárky pre dospelých, vystavený dňa 12.11.2013, potvrdenie že U. L. je zdravotne spôsobilá starať sa o svoju dcéru a vnuka. Prílohou odvolania je aj lekárska správa E.. C. G., psychiatrická ambulancia vo Zvolene, vo veci vyšetrenia C. P. (osoby, ktorá sa nachádzala v detskom domove a ohrozovala mal. E.).

Kolízny opatrovník navrhol rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti potvrdiť. Vzhľadom na ním zistené skutočnosti, ktoré podrobne uviedol vo svojom podaní, je v súčasnosti potrebné, aby maloletá F. a jej syn zotrvali v ústavných podmienkach, kde za pomoci odborného personálu má maloletá matka možnosť plnohodnotne sa podieľať na starostlivosti o svojho syna. Je v záujme obidvoch, aby dochádzalo k neustálemu prehlbovaniu ich citového vzťahu. Maloletá F. spolu so synom E. boli od 17.09.2014 premiestnení do Reedukačného centra v Zlatých Moravciach, kde je ich pobyt plánovaný do dovŕšenia plnoletosti maloletej F..

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 2 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti výroku o zrušení ústavnej starostlivosti podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil. V ostatnej časti, vo výroku priznania rodičovských práv a povinností maloletej F. U. rozsudok prvostupňového súdu nie je dotknutý.

Nakoľko odvolanie je podpísané aj maloletou Z.U., odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že obsahom odvolania nie sú žiadne odvolacie dôvody maloletej F., ktoré by sa týkali jej návrhu, ako maloletej matky, na priznanie jej rodičovských práv a povinností k maloletemu E.. Odvolací súd mal zato, že v tomto smere žiadne odvolanie účastníkmi (maloletou Ninou, ale ani matkou F.) podané nebolo, nakoľko obsah odvolania a jeho dôvody sú zamerané výlučne na zrušenie ústavnej starostlivosti. A keďže maloletá F. nemá právnu spôsobilosť na podanie návrhu na zrušenie nariadenej ústavnej starostlivosti, potom by ani nemohla podať právne relevantné odvolanie voči rozhodnutiu súdu o takejto otázke (a keby takéto odvolanie aj podala, súd by ho musel odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou podľa § 218 ods. 1 písm. b) O. s. p.). Odvolací súd ustálil, že odvolanie bolo podané iba L. U., ako

oprávnenou osobu na podanie odvolania proti časti výroku, ktorým súd rozhodol o zmiatnutí návrhu na zrušenie ústavnej starostlivosti.

Odvolačný súd po oboznámení sa s obsahom spisu, odvolaním a všetkými podaniami doručenými súdu v priebehu odvolacieho konania dospel k rovnakému záveru ako okresný súd, že dôvody, ktoré viedli k nariadeniu ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi neodpadli, ďalšie trvanie ústavnej starostlivosti je v záujme ich riadnej starostlivosti a výchovy. Takáto skutočnosť vyplýva nielen z okresným súdom zadovážených podkladov v priebehu prvostupňového konania, ale potvrdzujú to aj okolnosti, ktoré nastali a boli oznámené súdu v priebehu odvolacieho konania. Dňa 11.09.2014 bolo súdu doručené oznámenie Detského domova „Ratolest“ v Třní zo dňa 02.09.2014 o tom, že maloletá F. dňa 28.08.2014 ušla z detského domova a nepodala o sebe žiadnu správu až do 11.09.2014 do 20,00 hod., kedy zatelefonovala riaditeľovi domova, že sa nachádza na autobusovej stanici v Žiari nad Hronom, kde ju vyzdvihla polícia a pátranie po nezvestnej bolo skončené. Do zápisnice maloletá uviedla, že v tomto medziobdobí sa zdržiavala na uliciach v rôznych mestách, v Nitre, Žiari nad Hronom. Od 02.09.2014 mali maloletá F. aj s maloletým synom E. nastúpiť do Reedukačného centra v Zlatých Moravciach na základe dohody riaditeľov uvedených zariadení o umiestnení dieťaťa (Detského domova „Ratolest“ v Třní a Reedukačného centra v Zlatých Moravciach). Obidve deti boli do zariadenia v Zlatých Moravciach prijaté dňa 17.09.2014, čo Reedukačné centrum súdu oznámilo dňa 25.09.2014. Správanie maloletej F. v ostatnom čase teda napovedá, že pretrváva u nej problémové správanie sa, a i keby si maloletá F. uvedomila, že matka je pre ňu najbližšou osobou, ktorá svojimi príkazmi a zákazmi chce pre ňu len to najlepšie, doterajšie prejavy maloletej a výsledky jej konania, nedávajú záruku, že maloletá F. udrží svoje správanie v spoločensky prijateľných medziach a že svoju matku bude rešpektovať. Preto je aj podľa názoru odvolacieho súdu potrebné, aby za účelom dosiahnutia nápravy a odstránenia porúch správania u maloletej F., naďalej trvala ústavná starostlivosť nariadená súdom. Za danej situácie ide o vhodné riešenie pre maloleté dieťa, je na prospech dieťaťa. V ústavnej starostlivosti má vytvorené na žiadúcej úrovni podmienky materiálne, ale aj zdravého psychického a sociálneho vývinu, rovnako ako aj syn maloletej, maloletý E..

V reakcii na podané odvolanie Detský domov „Ratolest“ v Třní uviedol, že maloletej aj jej dieťaťu je poskytovaná všestranná starostlivosť primeraná ich veku a zdravotnému stavu. Zúčastňujú sa pravidelných zdravotných prehliadok u pediatra, sú v starostlivosti odborných lekárov (F. - u interného psychológa, klinického psychológa, v čase od 8.11.2013 do 31.1.2014 absolvovala krátkodobý diagnostický pobyt v C. Lietavská Lúčka a počas tohto pobytu vzhľadom k udržaniu citovej väzby matky a dieťaťa bol zabezpečený osobný kontakt s E. formou návštev). Maloletej bol umožnený aj hosťovský pobyt v domácnosti matky L. U., aj so synom, počas vianočných sviatkov. Pokiaľ ide o zdravotný záznam z kontroly C. P., ktorý obsahuje osobné údaje t. č. už bývalého, plnoletého klienta zariadenia, ktorý pripája odvolateľka k odvolaniu, uvedený záznam získala maloletá F. klamstvom a je povinná ho vrátiť. K ublíženiu maloletému E. uvedenou osobou nedošlo.

Odvolaateľka v odvolaní neuviedla iné, nové skutočnosti než tie, ktoré boli známe súdu prvého stupňa v čase jeho rozhodovania, nebolo preto dôvodné a účelné opätovne sa zaoberať takými námietkami, s ktorými sa prvostupňový súd náležite vysporiadal v odôvodnení rozhodnutia, odvolací súd v tomto rozhodnutí na tieto dôvody odkazuje.

Výhrady odvolateľky Emílie Hricovej voči personálu Detského domova „Ratolest“ v Třní, resp. voči starostlivosti o maloletú F. a maloletého E. v tomto výchovnom zariadení, uvádzané ňou v odvolaní, podľa názoru odvolacieho súdu pramenia viacmenej z jej vnútorných pocitov ako matky, čo je pochopiteľné v situácii, kedy jej maloleté dieťa, ktorého riadnu výchovu matka sama nezvládla, muselo byť bez ohľadu na citové väzby matky výnimočne umiestnené v špecializovanom zariadení (v tomto prípade spolu aj s vnúčaťom). Na základe tvrdení matky súd nemá dôvod pochybovať o odbornosti personálu a kvalite zariadenia, v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť, resp. dosiaľ vykonávala. Táto starostlivosť sa od 17.09.2014 vykonáva v inom zariadení, v Reedukačnom centre v Zlatých Moravciach, ktoré poskytuje starostlivosť pre maloleté matky s deťmi. V obidvoch prípadoch ide o zariadenia zriadené podľa osobitného zákona (č. 305/2005 Z. z.), ktorých spôsob výkonu ústavnej starostlivosti je pravidelne hodnotený v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny).

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.